

paa Grund af det ydre Murværks Brøstfældighed maattet istandsættes fuldstændig, — et Arbejde, der er fuldkendt i Sommer efter at have været i henved 2 Aar og som har medført en Udgift af cirka 70,000 Kr., der ere tilveiebragte dels ved et af Kirken optaget Laan paa 20,000 Kr., der forrentes og afdrages af Menighedens Medlemmer og de øvrige Beboere i Kjøbstaden, medens Udredelsen af Resten, cirka 50,000 Kr. har maattet paalægges en af vore formuende Kirker. Der er imidlertid en anden Skøbelighed, der er af langt mere indgribende Betydning med Hensyn til Domkirkens Eksistens. Det er den Udskridning af Sidemurene i Langhuset, der er en Følge af den stærke Spænding, som Trykket af Hvælvingerne i Midterstribet fremkalder. Dette Fænomen har længe været kjendt, men det er først iaar, at det Faretruende ved samme er traadt frem med en saadan Styrke, at det vilde være uforsvarligt længere at opsætte at træffe Foranstaltninger derimod. Der har nemlig paa den næststøtligste Pille mellem Kirkens to nordre Sideskibe og ovenover samme paa Galleriet vist sig mange Revner, som vel i det Bæsentlige ere ældre, men som synes at være i Tiltagende; og der er Grund til at antage, at de tre andre tilsvarende Piller i Kirken næppe ere i syndelig bedre Tilstand. Ministeriet har derfor nu fra Arkitekt Amberg, hvem Udarbejdelsen af Planen til Restaurationen af Domkirken i det Hele er overdragen, og Arkitekt Gmüdtzmann, der er særlig sagkyndig paa det statiske Omraade af Bygningskunsten, tilveiebragt et Forslag til Domkirkens Sikring, der er fremsat i et Tegning og som gaar ud paa i Overensstemmelse med en af Amberg allerede tidligere fremsat Tanke at støtte Langhuset af Kirken ved Hjælp af Tværmure i de yderste Sideskibe, hvilke foroven fortsættes i Spændbuer paa Gallerierne, der opfange det fra Hovedstribets Hvælvinger udgaaende Tryk paa de to Steder paa Længden af Skibet, der ligge lige udfor Midterstribets Gjerdhuer. Dette Forslag er derpaa i alt Bæsentligt billiget af Statsraad, Arkitekturmaler Hansen, Sognepræst Jacob Helms, Statsraad Herholdt og Dr. phil. Henry Petersen, der i Forening udgjøre saavel en i Anledning af hele Domkirkens Restauration nedsat Komite som det i Henhold til Synsloven bestillede særlige Syn for denne Kirkes Bedkommende; og Omkostningerne ere i et Overflag af Arkitekt Amberg anslaaede til ialt 40,000 Kr.

Dette Beløb vilde det efter Ministeriets Formening være for haardt at paalægge Kirken, der selv aldeles mangler Resourcer, helt

eller tilbels at tilveiebringe ved et Laan, der forrentes og afbetales ved Ligning paa Beboerne; thi det maa paa Grund af Ribe Bys økonomiske Tilstand anses for afgjort, at disse, som allerede ere bebyrdede ved det ovennævnte, af Kirken optagne Laan til Laarnets Istandsættelse, ikke ville kunne udrede et yderligere Beløb uden Overbebyrdelse. Da derhos de formuende Kirker ere saa bebyrdede med Laan, selv ere optagne dels i Anledning af de dem selv vedkommende Arbejder, dels for at komme andre trængende Kirker til Hjælp ved Byggearbejder, og da i Særdeleshed Roskilde Domkirke for Diebliffet er særdeles stærkt betyngt, ser man ingen anden Udvei til at tilveiebringe Midlerne til det omhandlede nødvendige Arbejde paa Ribe Domkirke end ved et Tilskud af Statskassen, — Noget, hvortil Kirkens Betydning som udmærket og enestaaende Mindesmærke af Middeldalberens Bygningskunst ikke alene i Danmark og i Norden, men i hele det nordlige Europa gjør den fuldkommen værdig. Det skal endnu blot bemærkes, at det her omhandlede Arbejde paa Ribe Domkirke, der alene udføres for at afhjælpe en bestemt, begrænset Brøstfældighed ved Bygningen, ikke er af en saadan Bestaaffenhed, at det vil drage andre efter sig, men maatte betragtes som en Opgave for sig selv, der kan løses uafhængig af Domkirkens øvrige eventuelle Restauration i det Hele.

Der vil efter en fra Arkitekt Amberg tilveiebragt Erklæring behøves 8,500 Kr. til Arbejdet de første Arbejdsmaaneder, naar disse blive i Februar og Marts 1886.

Til C. 1—12. Til Oplysning om de enkelte Poster skal henvises til, hvad der er anført i Anmærkningerne til Finantslovsforslaget for 1886—87:

Post 1 jfr. § 22 L. k. Post 2 jfr. § 22 M. a. C. Post 3 jfr. § 26 IV. 1. e. Post 4 jfr. § 26 IV. 1. g. Post 5 jfr. § 26 IV. 1. 1. Post 6 jfr. § 26 IV. 2. c. Post 7 jfr. § 26 IV. 2. e. Post 8 jfr. § 26 IV. 2. m. Post 9 jfr. § 26 IV. 2. p. Post 10 jfr. § 26 IV. 2. q. Post 11 jfr. § 26 IV. 2. s. Post 12 jfr. § 26 IV. 6.

Til C. 13. Med Hensyn til den opførte Anskaffelse af Landtorpedoer og Magasiner hertil skal man anføre, at Forslag herom vilde have været optaget paa Finantslovsforslaget for 1886—87, saafremt de fornødne Forarbejder havde været afsluttede ved Lovforslagets Affattelse, hvorhos man skal tilføje, at Torpedoerne, hvis Betydning Rigsdagen har erkjendt ved i de sidste Aar at give Bevillinger til Forsøg med saadanne